

17. oktoober 2023

Lahend 67351/13 - positiivsed kohustused

Hovhannisyan ja Karapetyan vs. Armeenia

Artikkel 2

Asjaolud

Kaebajad on kahe ajateenija vanemad, kes tapeti tulistamisintsidendis „Mägi-Karabahhi Vabariigis“ kohustusliku ajateenistuse ajal ajateenija K.A. poolt. Karistusregistriga K.A. lasi maha 6 sõjaväelast, sealhulgas kaebajate pojad ja rühmaülema, ning sooritas seejärel enesetapu.

EIK-sse pöördudes kaebavad kaebajad selle üle, et Armeenia ei kaitsnud nende poegade õigust elule ega viinud läbi intsidendi tõhusat uurimist.

EIK seisukohad

Artikkel 2

(a) Sisuline osa – võttes arvesse kohtupraktikas omaks võetud standardeid ja asjaolu, et kaebajad ei olnud põhimõtteliselt vaidlustanud juhtumi siseriikliku uurimise järeldust, mille kohaselt K.A. oli see, kes tule avas, ei olnud EIK-l veenvat põhjust anda oma hinnangut selle uurimise käigus tuvastatud faktidele, hoolimata nende tõsistest puudustest. Siiski järeldas EIK, et ametivõimud ei olnud kehtestanud eeskirju ja menetlusi ega võtnud vastu praktilisi meetmeid, et tõhusalt kaitsta kaebajate poegade õigust elule. K.A. oli armeesse värvatud ametivõimude poolt, kes teadsid täpselt tema varasemaid süüdimõistmisi, mille tulemuseks oli tema väljasaatmine USA-st, riigist, kus ta oli elanud lapsepõlvest saadik. Sellegipoolest ei olnud ametivõimud kunagi püüdnud K.A. iseloomu üksikasjalikumalt uurida ega kaalunud tema USA-s toime pandud kuritegude olemust ja ohtlikkuse astet. Ametliku uurimise andmeil sai tulistamine alguse rühmaülema vägivaldsest käitumisest K.A ja tema alluvuses olevate ajateenijate suhtes. Kuigi ka teised ametnikud olid juhtunu päeval sellist käitumist pealt näinud, ei olnud nad astunud samme võimaliku vägivalla ärahoidmiseks ega olukorrast ülemustele teatanud. Lisaks, vastupidiselt armee eeskirjadele ei pidanud teise kaebaja poeg ega K.A. peale oma vahetust relvi ära andma. Sealhulgas leiti, et nad kõik olid tarbinud alkoholi mingil ajahetkel. EIK järeldas, et ametivõimud ei olnud seega rakendanud meetmeid, et säilitada nõuetekohane sõjaväeline distsipliin kohustusliku teenistuse ajal ega hoidnud ära vägivalda, mis arvati olevat traagilise tulistamise põhjuseks.

EIK leidis, et ametivõimud ei täitnud oma positiivset kohustust kaitsta kaebajate poegade elu nende ajateenistuse ajal ja tuvastas sisulises osas artikkel 2 rikkumise.

(b) Menetluslik osa – ametlik uurimine oli kiire, sõltumatu ning sinna olid kaastatud ka kaebajad. Samas see ei olnud piisavalt põhjalik. Sellel olid tõsised puudused, mille tõttu ei suudetud täielikult tuvastada surmaga lõppenud tulistamise asjaolusid, sealhulgas muu hulgas väidetavat alkoholitarbimist ning põhjuseid, miks K.A tappis ka oma kaasväelasi mitte ainult oma rühmaülemat ning seda miks ühe K.A. poolt maha lastud ajateenija surnukehalt leiti mitte-relvadest tulenevaid vigastusi.

EIK tuvastas seetõttu ka menetluslikus osas artikkel 2 rikkumise.

¹ Lühiülevaates kajastatud lahendite valiku aluseks on EIK enda otsingumootoris avaldatud Legal Summary'd.

Artikkel 13

EIK tuvastas ühehäälselt ka artikli 13 rikkumise, kuna asjaolude toimumise ajal oli õiguslikult võimatu taotleda oma lapse elu kaotamise tõttu kantud mittevaralise kahju hüvitamist.

Artikkel 41

EIK leidis, et Armeenia peab igale kaebajale maksma mittevaralise kahju hüvitiseks 30 000 eurot.

[Lahend](#) (inglise keeles)

[Kokkuvõte](#) (inglise keeles)